

Механізми державно-громадського управління соціальною відповідальністю суб'єктів системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності

Галина Путятіна

Харківська державна академія фізичної культури, Харків, Україна

Анотація. Сучасне громадянське суспільство має бути активним, впливовим і розвиненим, оскільки відіграє одну з ключових ролей у розробці і реалізації ефективної державної політики, в тому числі у сфері фізичної культури і спорту. Реальний стан функціонування та розвитку сфери фізичної культури і спорту характеризується проблемним полем, а саме, недосконалою визнана система взаємовідносин між державою та іншими суб'єктами сфери, що перешкоджає популяризації фізичної культури і спорту. Дієві механізми управління системою оздоровчо-рекреаційної рухової активності населення дозволять на законодавчому рівні усунути причини виникнення проблем неврегульованості механізму здійснення контролю за кваліфікацією кадрів у фітнес-індустрії, відносин меценатства та інвестицій у сфері фізичної культури і спорту, недостатньої кількості інформаційно-соціальних кампаній, спрямованих на популяризацію здорового способу життя, а також мотиваційних презентацій масового спорту. *Мета.* Здійснити теоретичне обґрунтування механізмів державно-громадського управління соціальною відповідальністю суб'єктів системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності. *Методи.* Аналіз наукової літератури та документальних джерел, інформаційних ресурсів мережі Інтернет, передового зарубіжного та вітчизняного досвіду; логічний аналіз; системний аналіз; організаційний аналіз; структурно-функціональний аналіз; теоретичне прогнозування та організаційне моделювання. *Результати.* Аналіз сучасного стану механізмів взаємодії держави і інститутів громадянського суспільства в Україні свідчить про те, що ці явища ще не набули системного характеру. Незважаючи на певні напрацювання з питань управління на громадських засадах, значні зусилля з боку суб'єктів системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності, державно-громадське управління в Україні недостатньо інституційно сформоване, його функціональна здатність і реальний вплив залишаються ще низькими. В ході дослідження встановлено, що на формування соціальної відповідальності суб'єктів системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності населення в Україні впливають такі чинники: структура економіки; міжнародна практика; недостатньо ефективна система соціального захисту; регуляторний тягар; відсутність інституційної підтримки; наявні порушення норм трудового законодавства. **Ключові слова:** влада, самоврядування, фітнес, рекреація, партнерство.

Halyna Putiatina

MECHANISMS OF STATE AND PUBLIC MANAGING SOCIAL RESPONSIBILITY OF THE SUBJECTS OF THE SYSTEM OF HEALTH RELATED AND RECREATIONAL MOTOR ACTIVITY

Abstract. Modern civil society must be active, influential, and developed, as it plays one of the key roles in the development and implementation of effective state policy, including in the field of physical culture and sports. The real state of functioning and development of the sphere of physical culture and sports is characterized by a problem field, namely, the imperfect system of relations between the state and other subjects of the sphere, which hinders the promotion of physical culture and sports. Effective mechanisms for managing the system of health related and recreational motor activity of the population will eliminate at the legislative level the causes of unresolved mechanism of control over the qualification of personnel in the fitness industry, the relationship of philanthropy and investment in physical culture and sports, insufficient information and social campaigns aimed at promotion of a healthy lifestyle, as well as motivational presentations of mass-scale sports. *Objective.* Carry out a theoretical substantiation of the mechanisms of state and public managing social responsibility of the subjects of the system

Putiatina H. Mechanisms of state and public managing social responsibility of the subjects of the system of health related and recreational motor activity. *Theory and Methods of Physical education and sports.* 2020; 4: 90–95
DOI: 10.32652/tmfvs.2020.4.90–95

Путятіна Г. Механізми державно-громадського управління соціальною відповідальністю суб'єктів системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту.* 2020; 4: 90–95
DOI: 10.32652/tmfvs.2020.4.90–95

Вступ. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» декларує основні засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту, зокрема:

- визнання фізичної культури і спорту як пріоритетного напрямку гуманітарної політики держави;
- визнання фізичної культури як важливого чинника всебічного розвитку особистості та формування здорового способу життя;
- забезпечення підтримки громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості;
- забезпечення різноманітності, високої якості та доступності фізкультурно-спортивних послуг для громадян;
- забезпечення умов для підтримання напрямів фізичної культури і спорту.

В Україні система оздоровчо-рекреаційної рухової активності населення як пріоритетний напрям фізичної культури і спорту та соціоприродна система є затребуваною галуззю життєдіяльності, що викликає необхідність формування відповідного апарату управління в цілісній системі взаємообумовлених суспільних відносин, а також являє відповідну політико-економічну державну структуру [11, 15, 16]. Осмислення специфіки системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності населення, фактично феномену людського світу видається необхідною передумовою подолання антропологічної та екологічної кризи сучасного суспільства.

Україна здійснює поступовий перехід до сталого економічного розвитку, її інтеграція до європейського і світового співтовариства вимагає запровадження сучасної практики взаємодії держави та громадських інституцій, яка посилює взаємну відповідальність усіх учасників суспільного життя, створила умови для подальшого сталого розвитку суспільства [13, 16, 17].

of health related and recreational physical activity. *Methods.* Analysis of scientific literature and documentary sources, information resources of the Internet, advanced foreign and domestic experience; logical analysis; system analysis; organizational analysis; structural and functional analysis; theoretical forecasting and organizational modeling. *Results.* Analysis of the current state of mechanisms of interaction between the state and civil society institutions in Ukraine shows that these phenomena have not yet become systemic. Despite some developments in public administration issues, significant efforts by the subjects of the system of health related and recreational physical activity, public administration in Ukraine is insufficiently institutionalized, its functional capacity and real impact remain low. The study found that the formation of social responsibility of the subjects of the system of health related and recreational physical activity of the population in Ukraine is influenced by the following factors: the structure of the economy; international practice; insufficiently effective social protection system; regulatory burden; lack of institutional support; violations of labor legislation.

Keywords: power, self-government, fitness, recreation, partnership.

Враховуючи підвищення ролі громадянського суспільства в різних сферах діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, зокрема впровадження реформ у сфері фізичної культури і спорту [8, 9], а також з метою налагодження ефективного діалогу та партнерських відносин органів державної влади, органів місцевого самоврядування з організаціями громадянського суспільства, передусім з питань забезпечення прав і свобод людини і громадянина, затверджено Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016–2020 рр., що зумовлено необхідністю створення державою сприятливих умов для розвитку різноманітних форм демократії участі, налагодження ефективного взаємодії громадськості з органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Активне, впливове і розвинене громадянське суспільство відіграє одну з ключових ролей у впровадженні нагальних суспільних змін і належного врядування, в управлінні державними справами і вирішенні питань місцевого значення, розробці і реалізації ефективної державної політики у різних сферах, утвердженні відповідальності перед людиною правової держави, вирішенні політичних, соціально-економічних та гуманітарних проблем. Реалізація Національної стратегії у розвитку сфери фізичної культури і спорту на рівні територіальних громад відбувається досить повільно, що підтверджено охарактеризованим проблемним полем сфери фізичної культури і спорту у затвердженій Стратегії розвитку фі-

зичної культури і спорту на період до 2028 р. [12], в якій одним із пріоритетних напрямів є «Фізично активна нація», оскільки, експертами недосконалою визнана система взаємовідносин між державою та іншими суб'єктами сфери, що перешкоджає популяризації фізичної культури і спорту.

У статтях 3, 10 Міжнародної хартії фізичного виховання, фізичної активності та спорту зазначається, що лише узгоджені дії та співпраця між усіма зацікавленими сторонами на всіх рівнях є необхідною умовою для захисту морально-етичних цінностей та потенційної користі фізичного виховання, фізичної активності та спорту. Також Хартією передбачено необхідність участі представників влади, громадськості, фізкультурно-спортивних організацій, засобів масової інформації, працівників освіти, дослідників, спортивних функціонерів, волонтерів, спортсменів, їхніх родин, суддів, глядачів у впровадженні принципів Хартії для інтересів людства. Означені зацікавлені сторони мають формувати стратегічне бачення та визначати альтернативні стратегії і пріоритети функціонування та розвитку фізичного виховання, фізичної активності і спорту. Хартією декларуються такі принципи ефективного управління:

- використання прозорих демократичних процедур під час проведення виборів та прийняття рішень, регулярне проведення консультацій зі стейхолдерами; наявність чітко сформульованих положень про фінансові перерозподіли, чітке використання принципів підзвітності та транспарентності;

- забезпечення дотримання міжнародних конвенцій з питань праці та основних прав людини;

- запровадження заходів з протидії корупції під час організації та проведення масштабних спортивних заходів;

- здійснення ревізій та нагляду за використанням ресурсів суспільства;

- діяльність спортивних організацій на умовах автономії з дотриманням міжнародних стандартів державного управління. При цьому взаємодія державних та громадських інституцій має базуватися на мінімізації виникнення розбіжностей, за рахунок чіткого визначення специфічних функцій, законних прав та меж відповідальності [19].

Проблеми організації системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення є предметом вивчення певного кола дослідників, які на основі аналітичного підходу розкрили б особливості змісту і структури системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності [2-5, 10].

Таким чином, дієві механізми управління системою оздоровчо-рекреаційної рухової активності дозволяють усунути причини виникнення проблем, які характеризуються не врегульованістю на законодавчому рівні механізму здійснення контролю за кваліфікацією кадрів у фітнес-індустрії, відносин меценатства та інвестицій у сфері фізичної культури і спорту, недостатньою кількістю інформаційно-соціальних кампаній, спрямованих на популяризацію здорового способу життя, мотиваційних презентацій масового спорту.

Дослідження виконано відповідно до плану наукової роботи ХДАФК на 2020–2025 рр. згідно з темою кафедри гімнастики, танцювальних видів спорту та хореографії «Теоретико-методологічні засади розвитку системоутворюючих компонентів фізичної культури (спорт, фітнес і рекреація)» (номер держреєстрації 0120U101215).

Мета дослідження – здійснити теоретичне обґрунтування механізмів державно-громадського управління соціальною відповідальністю суб'єктів

Рисунок 1 – Напрями державно-громадського управління системою оздоровчо-рекреаційної рухової активності

системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності.

Методи дослідження: аналіз наукової літератури та документальних джерел, інформаційних ресурсів мережі Інтернет, передового зарубіжного та вітчизняного досвіду; логічний аналіз; системний аналіз; організаційний аналіз; структурно-функціональний аналіз; теоретичне прогнозування та організаційне моделювання.

Результати дослідження та їх обговорення. Аналіз останніх досліджень свідчить, що вивченню проблеми становлення та розвитку державно-громадської моделі управління системою оздоровчо-рекреаційної рухової активності приділяється все більше уваги як у сфері наукового пізнання, так і в практичних питаннях її реалізації [1, 6, 7, 14, 18].

Вивчення основних законодавчих документів з питань державного управління, в тому числі системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності, виявило, що беззаперечною ознакою політики України є суттєва зміна ролі держави в регулюванні суспільних відносин: вона набуває ознак соціально спрямованого керування, держава стає гарантом і захисником прав кожного громадянина, головними її функціями стають регулюючі та захисні, державна політика базується

на принципі пріоритетності прав громадян та їх об'єднань.

Проте, в Україні така форма взаємовідносин реалізується зі значними складнощами. Особливо це стосується системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності, яка представлена узгодженою взаємодією таких елементів (сформована М. В. Дутчаком): суб'єкти, які організують та здійснюють заходи із залучення до рухової активності; суб'єкти, які сприяють залученню людини до рухової активності; суб'єкти, які забезпечують управління взаємодією названих суб'єктів. Національна ментальність та попередній історичний досвід відносять державну політику в цій сфері до сфер управління з принципами субординації й централізації, а також залишають прийнятним твердження, що її формування, реалізація та контроль є справою винятково держави. Така консервативна модель управління системою оздоровчо-рекреаційної рухової активності, звичайно, в багатьох аспектах є об'єктивно обґрунтованою та має незаперечні переваги, проте сучасні виклики розвитку людства вимагають поєднання двох, на перший погляд протилежних інтересів – громадських та державних.

Зміст державно-громадського управління системою оздоровчо-рекреа-

ційної рухової активності – діяльність його суб'єктів за двома напрямками (рис. 1).

Реалізація заходів із забезпечення функціонування системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності сприятиме гармонізації, гуманізації та громадсько-правовому закріпленню різноманітних організаційних та організаційно-правових форм взаємовідносин усіх учасників. Щодо розвитку системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності, то представлені заходи орієнтовані на її модернізацію та стимулювання діяльності організацій фітнес-індустрії.

Проте аналіз сучасного стану механізмів взаємодії держави й інститутів громадянського суспільства в Україні свідчить про те, що ці явища ще не набули системного характеру.

Незважаючи на певні напрацювання з питань управління на громадських засадах, значні зусилля з боку суб'єктів системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності, державно-громадське управління в Україні недостатньо інституційно сформоване, його функціональна здатність і реальний вплив залишаються ще низькими. Попри численні приклади впровадження його елементів на всіх управлінських рівнях, воно не набуло системності та залишається фрагментарним, маловпливовим.

Аналіз управлінських рішень окремих суб'єктів системи свідчить, що органи громадського самоврядування в системі оздоровчо-рекреаційної рухової активності працюють нерегулярно. Така ситуація, на нашу думку, пов'язана, перш за все, з недостатнім розвитком нормативно-правового механізму взаємодії інститутів громадянського суспільства та держави.

Згідно з міжнародним досвідом запровадження сталого розвитку, найбільших успіхів на цьому шляху досягли ті країни, які застосували інструменти та механізми, що сприяли дотриманню певних обмежень, подоланню значних перешкод, запровадженню нових стандартів, нормативів тощо. Тобто запровадження основних принципів досягнення балансу інтересів суб'єктів системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності у пи-

Рисунок 2 – Балансовий механізм формування економічної політики в системі оздоровчо-рекреаційної рухової активності

таннях ціноутворення: рівноправність сторін; взаємозалежність; балансування інтересів усіх учасників економічних відносин в контурі: організація – споживачі – регуляторні органи – конкуренти (рис. 2).

Найбільш впливовим важелем на шляху впровадження сталого розвитку стала соціальна відповідальність суб'єктів системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності, яка має на меті впорядкування, гармонізацію суспільних відносин і забезпечення їх поступального та стабільного розвитку.

Відповідно до європейської практики, соціальна відповідальність бізнесу поширюється на сім напрямів: дотримання прав людини; дотримання вимог законодавства; ділова та корпоративна етика; захист навколишнього природного середовища; співпраця із стейкхолдерами: співробітниками, споживачами, громадою, іншими суб'єктами господарювання; дотримання міжнародних норм поведінки; прозорість та підзвітність. Соціальна відповідальність багатогранна та багаторівнева. Вона виявляється

на особистісному (індивідуальному) рівні через ступінь громадянської зрілості особистості та є базовою для інших рівнів; на груповому рівні визначається як корпоративна соціальна відповідальність; на суспільному – передбачає соціальну відповідальність суспільства за гідний рівень життя нинішнього і майбутнього поколінь; на державному – визначає кращі шляхи досягнення сталого, соціального та людського розвитку; на глобальному рівні окреслює пріоритети світового розвитку, людської цивілізації завдяки міжнародним домовленостям із запровадження сталого розвитку.

Колективна соціальна відповідальність суб'єктів системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності регулюється міжнародними організаціями (Глобальний договір ООН, Міжнародна організація праці, Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ), Організація Об'єднаних Націй, Рада Європи, Європейська організація якості, Міжнародна організація стандартизації тощо) і урядами різних країн.

Колективна соціальна відповідальність суб'єктів системи оздоровчо-

рекреаційної рухової активності в Україні перебуває на стадії розвитку, оскільки продовжує орієнтуватися на ближнє коло стейкхолдерів – державу, власників фітнес-індустрії та персонал. Більш широке коло зацікавлених сторін, таких як місцеві громади тощо, поки що не є системною ознакою.

На наш погляд, потребують уваги вдалі практики співпраці органів місцевого самоврядування та спортивних функціонерів на рівні регіону, на прикладі м. Харкова. Філософія розвитку сфери фізичної культури і спорту зазначена на:

- координації та сприянні діяльності підприємств, закладів, установ та організацій міста, усіх форм власності з питань сім'ї, молоді, гендерної рівності, протидії торгівлі людьми, організації оздоровлення та відпочинку дітей, фізичної культури та спорту;

- виділенні пріоритетних напрямів діяльності в м. Харків з питань сім'ї, молоді, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, протидії торгівлі людьми, організації оздоровлення та відпочинку дітей, фізичної культури та спорту, інвестиційної діяльності та іміджевих проєктів, всебічна підтримка таких напрямів;

- наданні пропозицій до створення та підтримки підприємств, закладів, установ та організацій, діяльність яких спрямована на розвиток зазначених сфер;

- сприянні забезпеченню фінансування підприємств, закладів, установ та організацій комунальної власності територіальної громади міста, які діють з питань сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту в інтересах територіальної громади м. Харків, та сприяння розвитку здорового способу життя;

- забезпеченні взаємодії підприємств, закладів, установ та організацій із зазначених питань з органами державної влади, профспілками, іншими недержавними та громадськими організаціями, недопущення та врегулювання напружених і конфліктних ситуацій;

- участі у формуванні та реалізації кадрової політики в інтересах територіальної громади міста з питань сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту;

- сприянні матеріально-технічному забезпеченню підприємств, закладів, установ та організацій комунальної власності територіальної громади м. Харків з питань сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту;

- сприянні нормативній та програмній підтримці підприємств, закладів, установ та організацій зазначених сфер у межах своєї компетенції;

- розробці та впровадженні з урахуванням комплексу маркетингових досліджень масштабних спортивних подій, спрямованих на формування іміджу міста на національному та міжнародному рівнях;

- просуванні масштабних спортивних подій, які проводяться на території м. Харків, у мережі Інтернет, у регіональних, всеукраїнських та зарубіжних засобах масової інформації.

Проте, на наш погляд, окремої уваги потребує з боку органів державної влади та місцевого самоврядування створення регіональних ресурсно-інформаційних центрів, які сприятимуть розвитку індустрії фітнесу та рекреації в регіонах, через об'єднання громадянського суспільства, бізнесу у сфері фітнесу та здоров'я і держави, для підняття позицій України в рейтингах здоров'я та покриття фітнес-послугами.

Потребують вирішення проблеми функціонування системи контролю та прогнозування для регулювання конкуренції у фітнес-індустрії; ранжування фітнес клубів; посилення публічного адміністрування у фітнес-індустрії; конвергенції регіонів.

На формування соціальної відповідальності суб'єктів системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності в Україні впливає ряд факторів:

- структура економіки;
- іноземні інвестиції (міжнародна практика);

- неефективна система соціального захисту;

- регуляторний тягар (приховування реальних прибутків; «тіньова» зайнятість);

- відсутність інституційної підтримки (відсутність урядового органу, який міг би запроваджувати інструменти, стандарти й методики реалізації політики соціальної відповідальності та розвиненої мережі некомерційних організацій, які могли б підтримувати діяльність із соціальної відповідальності);

- трудове законодавство (численні порушення існуючих норм і вимог законодавства; характерний високий рівень безробіття, незахищений ринок праці, низька зайнятість жінок на ринку праці).

Висновки. Організаційно-управлінська та економічна діяльність у системі оздоровчо-рекреаційної рухової активності населення спрямована на задоволення зростаючих потреб населення у фізкультурно-оздоровчих послугах високої якості, які сприятимуть розвитку людського потенціалу, впровадженню європейської системи цінностей та розвитку сфери фізичної культури і спорту в регіонах та в країні.

Теоретичний аналіз наукових робіт зарубіжних та вітчизняних учених показав, що механізми державно-громадського управління системою оздоровчо-рекреаційної рухової активності забезпечують оптимальне функціонування та сталий розвиток лише у колаборації організаційно-управлінського механізму; нормативно-правового механізму, фінансово-економічного механізму та соціального механізму саморозвитку системи в цілому та її окремих елементів. Соціальна відповідальність суб'єктів системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності охоплює освіту різних верств населення з питань здорового способу життя та фізичної активності; використання масових заходів з метою запобігання конфліктів та побудови миру; прискорення інтеграції принципів сталого розвитку в контексті масових заходів.

Проте концептуальний апарат управління системою оздоровчо-рекреаційної рухової активності на засадах державно-громадського партнерства тільки формується і ще далекий від завершення.

Перспективи подальших досліджень полягають у науковому обґрунтуванні теоретичних положень та інноваційних технологій реалізації запропонованих складових механізмів державно-громадського управління

соціальною відповідальністю суб'єктів системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності, що сприятиме формуванню ефективної вітчизняної системи управління сферою фізичної культури і спорту.

Конфлікт інтересів. Автор заявляє, що відсутній будь-який конфлікт інтересів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ажиппо О, Путятіна Г. Діалектичний підхід до структурно-функціонального менеджменту в системі оздоровчо-рекреаційної рухової активності населення. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2017; 6 (62): 7-10. DOI:10.15391/snsv.2017-6.001.

2. Андреева О, Дутчак М, Благий О. Теоретичні засади оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2020; 2: 59–66 DOI: 10.32652/tmfvs.2020.2.

3. Дутчак МВ. Теоретико-методологічні засади формування системи спорту для всіх в Україні [автореферат]. Київ; 2009. 39.

4. Дутчак М. Парадигма оздоровчої рухової активності: теоретичне обґрунтування і практичне застосування. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2015; 2: 44–52.

5. Дутчак М. Рухова активність: термінологія та класифікація. Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення. Матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю. Львів: ЛДУФК; 2016. 351–3.

6. Дутчак М, Баженов С. Теоретичний аналіз дефініції «оздоровчо-рекреаційна рухова активність». Спортивна наука України. 2015; 5: 56–63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/SNU_2015_5_11

7. Жданова О, Чеховська Л. Основи управління сферою фізичної культури і спорту [навчальний посібник]. Львів: ЛДУФК; 2017. 244.

8. Имас ЕВ, Дутчак МВ, Трачук СВ. Стратегии и рекомендации по здоровому образу жизни и двигательной активности Киев: Олимпийская лит.; 2013. 528.

9. Имас Е, Мічуда Ю. Тенденції розвитку у сфері фізичної культури та спорту в умовах сучасного ринку. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2015; 2: 142-149.

10. Круцевич ТЮ, Андреева ОВ, Благий ОЛ. Потреба людей різного віку у руховій активності як природний фактор залучення населення до рекреаційно-оздоровчої діяльності. Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького держ. пед. ун-ту. 2015. 430–439.

11. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація». Київ; 2016.

12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року» від 4 листопада 2020 р. № 1089. Київ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text> (цитовано 17 листопада 2020).

13. Путятіна ГМ. Інституційне забезпечення участі громади у розвитку сфери фізичної культури та спорту. Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного

університету імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт. 2015; 19: 27–32.

14. Путятіна ГМ. Нормативно-правовий механізм розвитку системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності населення. Матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. «Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення». Львів: ЛДУФК; 2018. 17–21.

15. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії державної політики з питань здорового та активного довголіття населення на період до 2022 року» від 11 січня 2018 р. № 10-р. Київ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/10-2018-%D1%80#Text> (цитовано 10 жовтня 2020).

16. Указ Президента України від 28 вересня 2004 року № 1148/2004 «Про Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004#Text> (цитовано 02 листопада 2020).

17. Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»: за станом від 30 вересня 2019 року. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (цитовано 12 вересня 2020).

18. Чеховська ЛЯ. Оздоровчий фітнес у сучасному суспільстві [монографія]. Львів: ЛДУФК; 2019. 293.

19. International Charter of Physical Education, Physical Activity and Sport. 2020. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000235409> (цитовано 15 жовтня 2020).

LITERATURE

1. Azhyppo O, Putiatina H. Dialectical approach to structural and functional management in the system of health and recreational motor activity of the population. *Slobozhanskyi naukovy-sport. visnyk*. 2017; 6 (62): 7-10. DOI:10.15391/snsv.2017-6.001.

2. Andreieva O, Dutchak M, Blahiy O. Theoretical principles of health and recreational motor activity of different groups of the population. *Teoriia i metodyka fizykhovannia i sportu*. 2020; 2: 59–66 DOI: 10.32652/tmfvs.2020.2.

3. Dutchak MV. Theoretico-methodical bases of sports for all system formation in Ukraine [author's abstract]. Kyiv; 2009. 39.

4. Dutchak M. Paradigm of health related motor activity: theoretical substantiation and practical

usage. *Teoriia i metodyka fizykhovannia i sportu*. 2015; 2: 44–52.

5. Dutchak M. Motor activity: terms and classification. Problem of activation of recreational and health-related activity of population. *Materialy X Vseukr. nauk.-prakt. konferentsii*. Lviv: LSUPC; 2016. 351–3.

6. Dutchak M, Bazhenkov I. Theoretical analysis of «health-related and recreational motor activity» definition. *Sportyyna nauka Ukrainy*. 2015; 5: 56–63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/SNU_2015_5_11

7. Zhdanova O, Chekhovska L. Fundamentals of managing physical culture and sport sphere [teaching guide]. Lviv: LSUPC; 2017. 244.

8. Imas EV, Dutchak MV, Trachuk SV. Strategies and recommendations on healthy life style and motor activity Kiev: *Olimpiyskaya literatura*; 2013. 528.

9. Imas I, Michuda I. Development trends in physical culture and sport under conditions of modern market. *Teoriia i metodyka fizykhovannia i sportu*. 2015; 2: 142-149.

10. Krutsevych TI, Andreieva OV, Blahiy OL. The need of people of different ages in physical activity as a natural factor in involving the population in recreational and health-related activities. *Humanitarnyi visnyk Pereiaslav-Khmelniitskoho derzh. ped. universytetu*. 2015. 430–439.

11. National strategy for health-related physical activity in Ukraine for the period up to 2025 «Motor activity-healthy lifestyle-healthy nation». Kyiv; 2016.

12. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On approval of the Strategy for the development of physical culture and sports for the period up to 2028» of November 4 2020

№ 1089. Kyiv. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text> (cited 17 November 2020).

13. Putiatina H. Institutional provision of citizen participation in physical culture and sport sphere development. *Molodizhnyi naukovyi visnyk Shkhidnoievropeyskoho universytetu im. Lesi Ukrainky*. 2015; 19: 27–32.

14. Putiatina H. Normative-legal mechanism of development of the system of health-improving and recreational motor activity of the population. *Materialy XI Mizhnar. naukovy-praktychnoi konferentsii*. Lviv: LSUPC; 2018. 17–21.

15. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On approval of the Strategy of state policy on healthy and active longevity for the period up to 2022» dated January 11, 2018 No. 10-r. Kyiv. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/10-2018-%D1%80#Text> (cited 10 October 2020).

16. Decree of the President of Ukraine of September 28, 2004 № 1148/2004 «On the National Doctrine of the Development of Physical Culture and Sports». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004#Text> (cited 02 November 2020).

17. Decree of the President of Ukraine «On the Sustainable Development Goals of Ukraine until 2030»: as of September 30, 2019. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (cited 12 September 2020).

18. Chekhovska LI. Health-related fitness in modern society [monograph]. Lviv: LSUPC; 2019. 293.

19. International Charter of Physical Education, Physical Activity and Sport. 2020. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000235409> (цитовано 15 жовтня 2020).

Надійшла 20.09.2020

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

Путятіна Галина Миколаївна <https://orcid.org/0000-0002-9932-8326>, e-mail: putiatina.g@khdfk.com

Харківська державна академія фізичної культури
вул. Клочківська 99, м. Харків, 61058, Україна.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Putiatina Galina <https://orcid.org/0000-0002-9932-8326>, e-mail: putiatina.g@khdfk.com.

Kharkiv State Academy of Physical Culture
Klochkivska str. 99, Kharkiv, 61058, Ukraine